

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רז שליט"א

פלא יועץ

- אמת -

שפת אמת תכון לעד ומצלת ממיתה, כידוע מאמר הש"ס בההוא אתר דשמה קושטא, שלא היו מדברים שקר ולא מית אנש בלא זמניה. ואמרו רז"ל שהמשנה דבורו חשוב כעובד ע"ז. וה' אלקים אמת, חותמו אמת ותורתו אמת, ושארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב ולא ימצא בפיהם לשון תרמית.

ורעת השקר היא רעה בעיני אלהים ואדם, כי מי שהוא שקרן הוא נבזה ונמאס, וגנאי הדבר לעין כל עד שאפילו באומות העולם יש שנזהרים מאד לאמת דבריהם ושלא לדבר שקר. והמדברים שקר במשא ומתן שעושים עם גויים, גורמים חלול ה', שאומרים הגוים ידוע הדבר שיהודי שקרן, כזבן, עולן, וכהנה רעות מדברים עליהם ונותנים מום בקדשים. וידוע חומר איסור חלול ה', וכמה איסורים נגררים מן השקר לפי הענין כאשר יראה הרואה. וכך ענשו של בדאי, שאפילו אומר אמת אין שומעין לו.

ומכלל מדת האמת לאמת את דבריו הן צדק ולא צדק, כי מלבד האיסור שבו, גנאי הדבר לחזור מדבורו. ואמרו 'מי שפרע מדור המבול ומדור הפלגה, הוא עתיד ליפרע ממי שאינו עומד בדבורו'. לכן יחשוב מאד קודם שיוציא דבור מפיו אם יוכל לקיימו, ואם הוציא דבר מפיו, מוצא שפתיו ישמר כאילו נשבע שבועה. (פלא יועץ ערך 'אמת')

מה אהבתי תורתך

והייתם לי סגולה מכל העמים (יט, ה)

יש הפרש בין נוסח הזימון, לבין נוסח שלפני ברכות התורה. שבזימון אנו אומרים: "נברך אלהינו" שאכלנו וכו'. ואילו לפני ברכות התורה אומרים: ברכו את הוי"ה וכו'. וידוע ששם "אלקים" מורה על "דין". ושם "הויה" מורה על "רחמים", ומדוע איפא בברכת זימון האכילה הוזכר דין, ובברכות תורה הוזכר רחמים, על דבר זה עמד הגאון בעל "תוספות יום טוב" (ברכות פרק ז).

ותירץ: כי בשלמא לענין אכילה כביכול זה מגיע לנו, כי הרי אי אפשר לנו, כי הרי אי אפשר לנו להתקיים מבלי לאכול, ובודאי ה' יתברך רוצה להחיותנו ולא למותינו, לכן משלוח האכילה והפרנסה הוא ענין שורת הדין, אבל תורה, הרי יכל שלא ליתן לנו את התורה, אך מרוב רחמנותו וחסדו יתברך נתן לנו את התורה, ולכן נזכר הנוסח בלשון "הויה" לומר שהוא רחמנות לפנים משורת הדין.

ועל זה אנו מודים: "ברוך אלהינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת". כי צריך לדעת, כי הוא זכות גדולה לנו, לנגוע בדפי הספרים של התורה הקדושה. וזכות גדולה לנו, להעלות על דל שפתינו את דברי תורתו הקדושה.

ומכאן עלינו לדעת, שבשעה שאנו מברכין ברכות התורה בכל יום ואומרים "ברוך אתה אשר קדשנו במצוותיו וציונו על דברי תורה", צריך לאומרו אז בקפיצה ובגיל ובשמחת הלב, וכן כשאומרים "ברוך... אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו", ולא לאומרו ח"ו כקורא טקסט ונוסח כמצות אנשים מלומדה.

והיו אנשים יקרי ערך, כאשר היו מברכין ברכות התורה, היו פניהם מאירים וכל גופם מזדעזע משמחה בהודאה לה' יתברך על זכותם שיודעים ולומדים התורה הקדושה, וכמו שאמר דוד המלך עליו השלום בתהלים (קיט, צז) "מה אהבתי תורתך - כל היום היא שיחתי" ואמר (קיט, קעא) "תבענה (יגידו) שפתי תהלה - כי תלמדני חוקיך".

והיו גם כאלה שמרוב שמחה שהאירה עליהם שזוכים "ללמוד תורה", היו פורצים הדמעות מעיניהם - דמעות גיל...

שבת שלום ומבורך!

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

המרחק שיש ליתן בין תבואה לגפן

שאלה: מה המרחק שיש ליתן בין תבואה לגפן.

תשובה: אם רצה ליטע או לזרוע זה בצד זה, צריך מרחק של ששה טפחים. אא"כ הוא "כרם" לפי התנאים המבוארים בשו"ע סי' רצו סעיף לא ולב והלאה שאז צריך ד' אמות.

כלאי הכרם בעציצי תבואה

שאלה: האם איסור כלאי הכרם הוא גם אם מניח עציצים של תבואה וירק תחת הגפן או בצידו.

תשובה: אסור להניח עציצים כאלו תחת הגפן או בצידו אע"פ שאינן נקובים.

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

אבן יקרה

חוק פיצוי

היה החתם סופר זי"ע עומד בתפילתו ומאריך בתחנונים בדמעות שליש, והיה אחד מתלמידיו עומד וממתין לו בדחיפות. ראה התלמיד כי הרב מאריך הרבה בתפילתו, לקח גמרא ועיין בה, אך עיונו התארך עד כדי כך שכאשר סיים החתם סופר את תפילתו הספיק הוא, התלמיד, דף גמרא! הרהיב התלמיד עוז בנפשו ואמר לו: יראה רבינו, כי עד שסיים את תפילתו הספקתי אני דף גמרא, ונפשי בשאלתי, האם כדאי היה לו לרבינו להאריך כל כך, והרי היה יכול להספיק הרבה תורה, פי כמה וכמה ממני?

נענה החת"ס ואמר לו: רבותינו למדונו (ברכות נד:) כי המאריך בתפילתו מאריכין לו ימיו ושנותיו, ועתה, מה שהפסדתי כאן מתוך אריכות התפילה, אקבל בפעם אחת באריכות ימי ושנותי, ומה לך כי תלין?... (פתח שערי שמים)

ישמח לב מבקשי ה'

הננו שמחים להודיע כי במסגרת שיעורו הקבוע של מורנו הגאון הרב **אלעזר זאב רז שליט"א**

יתקיימו מעתה השיעורים בחלק "חשן משפט" בדינים אקטואליים המצויים למעשה

השיעור מתקיים מידי יום ראשון בשעה 4.45

בבית הכנסת "מוסאיף", ירושלים

ומועבר בשידור חי באתר מוסאיף: www.musayof.org

להאזנה "קול הלשון": 03-617-1001

ארכיון השיעורים ב"קול הלשון": 03-617-1068 שלוחה 20

- סדרת שיעורים בהלכות תפילה: שלוחה 9 -

נצור לשונך מתוך הספר "חפץ חיים"

יג. ולפעמים ניתן רשות לבית דין מפני צורך שעה, כגון שאחד בא לצעוק לפניהם על דבר גנבה שנגנב ממנו, והוא משער בודאי בדברים הניכרים ממש, שפלוני גנב ממנו החפץ, וגם הבית דין רואין את הדברים הניכרים, או שעדים העידו לפניהם על הדברים הניכרים, ניתן להם רשות להכותו כדי שיודה. אבל ליחיד, או אפילו לבית דין, רק שלא נתברר להם הדברים הייררים. רי אה של ידי התובע, לא ניתן רשות הוזה.

המורה להצלת א. ש. ב. ת. תח"י ליוונג הגן

הלכתא לשבתא

ברמ"א (סימן רסב ס"ג) כתב: וילביש עצמו בכגדי שבת מיד אחר שרחץ עצמו וזהו כבוד השבת, ועל כן לא ירחץ לשבת אלא סמוך לערב שילביש עצמו מיד.

"בעת שילבש החלוק של שבת בערב שבת יכוין בשם 'זהריא"ל', וכונה זו מועילה מאוד אל האדם כדי שימשיך את הקדושה אליו".

ואולם כשמתלבש במקוה וכד' יש להזהר מהרהור בשמות הקודש.

(מתוך חוברת 'כגדי שבת')

הננו שמחים להודיע כי יצא לאור עולם הסט שרבים צפו לאורו

משלחנם של מלכים

אור שרגא

ה' חלקים, על פרשיות השבוע, מתורתם של חכמי המערב מעוטר בהסכמות נלהבות מגדולי ישראל שליט"א הדפסה מפוארת ואיכותית בכתב מאיר עינים, בפיסוק ומחולק לפי כותרות ונושאים

הביאו ברכה אל בתיכם!

ניתן להשיג אצל המחבר שליט"א בטל': 02-586-4320

הגליון יוצא לאור על ידי מוסדות "מתן תורה". ת.ד. 57124 ירושלים

www.MatanTorah.org

לקבלת הגליון בדוא"ל שלחו ל: dvartora1@gmail.com